

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

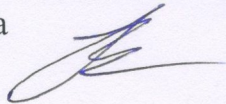
ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

підготовки бакалавра
спеціальності 081 Право
освітньо-професійної програми Право

Луцьк – 2022

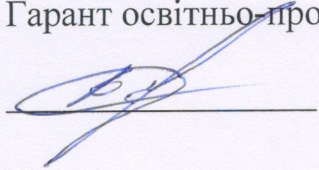
Силабус вибіркового освітнього компонента «Право соціального захисту України» підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою Право

Розробник: старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Вознюк Наталія Іванівна

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Кравчук В.М.)

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін

протокол № 1 від 9 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри: _____ (Духневич А. В.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
заочна форма навчання	Галузь знань: 08 Право	Вибірковий
Кількість годин/кредитів: 120/4	Спеціальність: 081 Право	Рік навчання 5
ІНДЗ: немає	Освітньо-професійна програма Право	Семестр 10-ий
		Лекції 12 год.
		Практичні 12 год.
		Самостійна робота 82 год.
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Консультації 14 год.
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Вознюк Наталія Іванівна

Старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Контактна інформація: 0509337054; Voznjuk.Natalia@vnu.edu.ua

Особистий канал у месенджері Telegram: «Новини соцзахисту з Наталією Вознюк»
[@SocialProtection_Natalia_Voznyuk](https://www.instagram.com/SocialProtection_Natalia_Voznyuk)

Електронний курс «Право соціального захисту України» в MOODLE.
URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=131> (рекомендовано до використання у навчальному процесі науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки. Протокол № 6 від 23.02.2022)

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація

Освітній компонент «Право соціального захисту України» відноситься до переліку вибіркового циклу професійної підготовки бакалавра і забезпечує професійний розвиток бакалавра, спрямований на розуміння норм права соціального захисту і формування практичних навичок та умінь їх застосування.

Право соціального захисту, як і будь-яка галузь права є складовою частиною системи права України. Ця галузь права включає широку, внутрішньо узгоджену, хоча й не кодифіковану сукупність правових норм, має свій набір вихідних загальних положень – предмет, метод, принципи тощо, які розкривають своєрідність і специфіку правового регулювання.

Освітній компонент «Право соціального захисту України» являє собою систему взаємоузгоджених елементів навчального процесу, які зорієнтовані на ознайомлення здобувачів освіти зі змістом основних нормативних актів у сфері соціального захисту; на формування умінь та навичок самостійного вирішення проблем, що виникають на практиці під час реалізації особами права на той чи інший вид соціального захисту, правильного застосування правових норм права.

Після завершення вивчення тем освітнього компонента здобувачі освіти можуть вільно оперувати основними категоріями права соціального захисту, використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних, застосовувати набуті знання у конкретних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти

і формувати обґрунтовані правові висновки, надавати консультації у сфері соціального захисту. Також здобувачі освіти отримують авторський патерн ефективної юридичної консультації у сфері соціального захисту.

2. Пререквізити

Вивчення освітнього компонента ґрунтується на знаннях та навичках, що були отримані здобувачами освіти з таких навчальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Цивільне право», «Трудове право».

Постреквізити. Знання, навички та уміння, отримані під час вивчення «Права соціального захисту України», є основою для опанування нормативних та вибіркових освітніх компонентів на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета: формування комплексу теоретичних знань з питань соціального захисту в Україні, вироблення навичок та вмінь тлумачення і застосування норм права у сфері соціального захисту.

Завдання:

- набуття здобувачами освіти ґрунтовних загальнотеоретичних і практичних знань та вмінь у сфері соціального захисту;

- формування вмінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації особами права на соціальний захист, правильного застосування норм права; виокремлення юридично значущих фактів та формування обґрунтованих правових висновків;

- формування вмінь та навичок вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних у сфері соціального захисту;

- набуття навичок організації роботи з надання юридичних консультацій у сфері соціального захисту.

4. Результати навчання (Компетентності)

До кінця навчання здобувачі освіти володіють такими компетентностями

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Після вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Структура освітнього компонента

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Змістовий модуль 1. Загальні положення						
Тема 1. Соціальний захист та його організаційно-правові форми в Україні. Право соціального захисту та його місце в системі права України.	18	2	2	13	2	РМГ, РЗ/К Р 5
Тема 2. Загальна характеристика правовідносин у сфері соціального захисту. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії у сфері соціального захисту	18	2		13	2	
Контрольна робота № 1						Т 20
Разом за 1 модулем	36	4	2	26	4	25
Змістовий модуль 2. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Пенсійне забезпечення.						
Тема 3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	21	2	2	14	3	ТР РЗ/К 6
Тема 4. Система пенсійного забезпечення в Україні. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування	22	2	4	14	2	РМГ РЗ/К 12

Контрольна робота № 2						Т, РЗ/К 20
Разом за 2 модулем	43	4	6	28	5	38
Змістовий модуль 3. Державні соціальні допомоги. Соціальне обслуговування. Соціальний захист окремих категорій осіб						
Тема 5. Державні соціальні допомоги, соціальні пільги та соціальне обслуговування в системі соціального захисту України.	21	2	2	14	3	ТР, РЗ/К 8
Тема 6. Соціальний захист окремих категорій населення. Медична допомога та правові засади її надання	20	2	2	14	2	ДС, РЗ/К 9
Контрольна робота № 3						Т, РЗ/К 20
Разом за 3 модулем	41	4	4	28	5	37
Всього годин / Балів	120	12	12	82	14	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІР – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного та підсумкового контролю.

Під час організації самостійної роботи викладач ставить перед здобувачами освіти цілі, пов’язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонує їм самостійно досягнути цих цілей. Залежно від задуму викладач визначає час здійснення самостійної роботи, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, пропонує конкретні завдання, проводить інструктаж щодо їх виконання, з’ясовує повноту, глибину та обсяг виконання завдань, здійснює допоміжні заходи з опосередкованого управління діяльністю здобувачів освіти і діагностики якості самостійної роботи (консультації, спостереження, співбесіди тощо).

Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, проводить науково-дослідну роботу тощо. Самостійна робота може виконуватись з використанням ресурсів електронного курсу «Право соціального захисту України» (Moodle). URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=131>

Форми самостійної роботи, у тому числі з використанням ресурсів електронного курсу:

- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- розв’язування задач/ кейсів;
- виконання завдань;
- систематизація вивченого матеріалу перед контрольною роботою;
- підготовка реферативної доповіді;
- пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою.

Завдання та методичні вказівки викладача, матеріали для самостійної роботи розміщено на електронному курсі «Право соціального захисту України» (MOODLE). URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=131>

Завдання для самостійного опрацювання.

До 1 змістового модуля «Загальні положення» (26 годин)

1. Надати повні обґрунтовані відповіді:

- доведіть, що право соціального захисту – самостійна галузь права;
- охарактеризуйте прожитковий мінімум як базовий соціальний стандарт. Яке значення рівня забезпечення прожиткового мінімуму (гарантованого мінімуму) для здійснення соціального забезпечення громадян?
- які відносини становлять предмет права соціального захисту?

2. Обрахуйте прожитковий мінімум для сім'ї

1 варіант. Для сім'ї з п'яти осіб (безробітний чоловік 40 років, жінка (особа з інвалідністю, не працює) 38 років, діти віком 4, 6, 10 років).

2 варіант. Для сім'ї з шести осіб (чоловік (пенсіонер), жінка (працює, 48 років), мати чоловіка (пенсіонерка), діти віком 25 років, 17 років, 15 років).

3 варіант. Для сім'ї з чотирьох осіб (чоловік 45 років (інвалід, працює), жінка 50 років (отримує пенсію, призначену на пільгових умовах), діти 5 років, 20 років).

4 варіант. Для сім'ї з п'яти осіб (чоловік, який не досяг встановленого законом пенсійного віку, безробітна жінка 45 років, батько жінки (65 років, працює), діти віком 25 років (особа з інвалідністю, не працює) та 17 років).

5 варіант. Для сім'ї з шести осіб (жінка 47 років, батьки жінки (пенсіонери, тато працює), діти віком 19 років (особа з інвалідністю, не працює), 17 років, 15 років).

3. Вкажіть яким видам загальнообов'язкового державного соціального страхування підлягає особа (посилання на закони із зазначенням відповідної статті обов'язкове)

1 варіант. а) яка працює на умовах трудового договору у фізичної особи; б) домогосподарка (не працює, не ФОП, не самозайнята особа).

2 варіант. а) громадянин - суб'єкт підприємницької діяльності; б) здобувач освіти першого (бакалаврського) рівня.

3 варіант. а) яка працює на умовах цивільно-правового договору; б) найманий працівник у фермерському господарстві

4 варіант. а) яка займається адвокатською діяльністю; б) яка займається творчою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності.

5 варіант. а) яка займається нотаріальною діяльністю; б) члени фермерського господарства, особистого селянського господарства

6 варіант. а) іноземець, який працює на умовах контракту на підприємстві приватної форми власності; б) яка фактично здійснює догляд за дитиною з інвалідністю.

4. Самостійно опрацюйте питання та підготуйтеся до участі в обговоренні під час практичного заняття (за бажанням також можна підготувати реферат, презентацію тощо). Для підготовки використовуйте рекомендовану літературу та інтернет-джерела, які розміщені в цьому силабусі, в інструкціях до практичних занять на електронному курсі в Moodle, а також самостійно проведіть збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Перелік питань, які потребують додаткового самостійного опрацювання

- Міжнародно-правове регулювання відносин у сфері соціального захисту. Європейські соціальні стандарти.

• Поняття, система та значення основних принципів права соціального захисту України. Зміст принципів права соціального захисту України. Загальні та внутрішньогалузеві принципи права соціального захисту.

• Прожитковий мінімум - базовий соціальний стандарт, порядок його встановлення. Рівень забезпечення прожиткового мінімуму та його практичне застосування.

До 2 змістового модуля «Загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Пенсійне забезпечення» (28 годин).

1. Вирішити задачі.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

Задача 1. Робітник В., загальний стаж якого 4 роки, а середній зарібок становить 5180 грн., отримав побутову травму. Після стаціонарного лікування його перевели на 4 місяці на легшу нижчеоплачувану роботу. Через два місяці він був поміщений в стаціонар для протезування, де перебував 10 днів. Чи має право В. на допомогу в разі тимчасової непрацездатності? За які періоди буде надаватись допомога по тимчасовій непрацездатності? В якому розмірі (у відсотках) буде виплачуватись допомога?

Задача 2. Громадянка Т. працювала бухгалтером на підприємстві. 10 березня вона захворіла. Листок тимчасової непрацездатності було відкрито на 7 днів. З 15 березня в неї починається відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами. Т. звернулася за місцем роботи щодо виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах. За місцем роботи відмовили у виплаті зазначених допомог, мотивуючи це тим, що підприємство у цей час простоє. Чи законна відмова? Відповідь обґрунтуйте. Які умови призначення допомоги по вагітності та пологах? Обчисліть розмір допомог Т. (можна у відсотках), якщо її середній зарібок становить 7000 грн., загальний стаж 7 років, у тому числі на підприємстві - 5 років.

Задача 3. Дайте повну, обґрунтовану консультацію. Після закінчення ВНУ імені Лесі Українки громадянин Петров 2 роки працював юрисконсульту у приватному підприємстві «Дружба». Згодом через 3 місяці він влаштувався на роботу до суду. Через тиждень після виходу на роботу Петров захворів. У якому розмірі (у відсотках) йому буде нараховано допомогу по тимчасовій непрацездатності. Які умови надання допомоги по тимчасовій непрацездатності?

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

Задача 1. Особа, яка втратила працездатність внаслідок нещасного випадку на виробництві не може працювати за попереднім місцем роботи. Дії роботодавця. Права такої особи.

Задача 2. Вагітна жінка отримала під час вагітності травму на виробництві, внаслідок чого дитині було надано статус «дитина з інвалідністю». Жінка самостійно оплатила своє лікування та медичну реабілітацію. На які виплати буде мати право така особа? Який порядок забезпечення потерпілої лікарськими засобами, виробами медичного призначення.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття.

Задача 1. Непрацююча жінка, яка отримує допомогу при народженні дитини, звернулася в державну службу зайнятості із заявою про реєстрацію її як безробітної і призначення допомоги по безробіттю. Яке рішення має прийняти державна служба зайнятості? Який порядок призначення та виплати допомоги по безробіттю?

Задача 2. До центру зайнятості з проханням про реєстрацію і надання допомоги по безробіттю звернувся громадянин Н. Працівник центру, який проводив співбесіду, відмовив йому у реєстрації та призначенні допомоги по безробіттю, оскільки Н. є особою

з інвалідністю II групи, а тому не підлягає реєстрації у центрі зайнятості та не може бути суб'єктом права на страхові допомоги.

Чи правомірні дії працівника центру зайнятості? Чи можуть особи з інвалідністю визнаватись безробітними та набувати права на допомогу по безробіттю? Чи мають право на допомогу по безробіттю особи, які одержують пенсію по інвалідності?

Задача 3. Громадянина М. звільнили 1 жовтня за прогул. 5 жовтня він звернувся в державну службу зайнятості з проханням про реєстрацію і надання допомоги по безробіттю. Працівник центру, який проводив співбесіду, відмовив М. у реєстрації та призначенні допомоги по безробіттю та повідомив, що звільнення за прогул є звільненням без поважних причин, а в такому разі допомога по безробіттю не призначається.

Чи правомірна відмова? Чи має право М. на призначення допомоги по безробіттю? Відповідь обґрунтуйте. Чи залежить порядок, розмір і тривалість виплати допомоги по безробіттю від підстав припинення трудового договору?

Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Солідарна система.

Задача 1. Громадянин Величко у 1978 році у віці 20 років влаштувався на завод бухгалтером, де пропрацював 15 років. У 1993 році дружині Величко було встановлено I групу інвалідності, тому він звільнився з роботи і доглядав за дружиною. На період здійснення догляду йому було призначено компенсацію відповідно до законодавства. У 2022 році дружина померла. Чи має право громадянин Величко на пенсію за віком? Відповідь обґрунтуйте.

Що робити Величко, якщо він втратить трудову книжку, а у Пенсійному фонді будуть відсутні дані в електронній формі щодо певних періодів його трудової діяльності?

Задача 2. А. у віці 30 років встановлено II групу інвалідності. На момент настання інвалідності його страховий стаж становив 11 років.

Визначить загальну тривалість страхового стажу А. для призначення пенсії по інвалідності в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Якщо після проведення розрахунків буде встановлено, що пенсія за віком А. становить 6000 грн., то в якому розмірі йому буде призначена пенсія по інвалідності?

Чи може А. перейти на пенсію за віком, якщо так, то в якому віці?

Пенсійне забезпечення окремих категорій громадян. Система накопичувального пенсійного забезпечення.

Задача 1. Громадянин Ш. нагороджений значком «Ударник соціалістичного змагання», медаллю «До 100-річчя з дня народження В. І. Леніна», медаллю «За доблесну працю», орденом Дружби народів. Чотири рази він обирався депутатом до сільської ради.

Чи має він право на пенсію за особливі заслуги перед Україною? Який порядок призначення такої пенсії?

Задача 2. Остапенко одержує пенсію за вислугу років, призначену відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб». У грудні поточного року Остапенко має намір укласти контракт на проходження служби в Державній спеціальній службі транспорту. Чи матиме Остапенко право на отримання пенсії у період служби за контрактом? Чи буде врахована вислуга років за цим контрактом для виплати пенсії при наступному звільненні із служби?

Задача 3. До Вас звернулась громадянка, яка має намір укласти пенсійний контракт з одним з недержавних пенсійних фондів. Складіть алгоритм дій для оформлення пенсійного контракту. Надайте (письмово) громадянці консультацію щодо ризиків при укладенні пенсійного контракту. Також громадянку цікавить питання: що буде з її пенсійними активами, якщо вона помре до досягнення пенсійного віку. Надайте розгорнуту відповідь.

2. Самостійно опрацюйте питання та підготуйтеся до участі в обговоренні під час практичного заняття (за бажанням також можна підготувати реферат, презентацію тощо).

Для підготовки використовуйте рекомендовану літературу та інтернет-джерела, які розміщені в цьому силабусі, в інструкціях до практичних занять на електронному курсі в Moodle, а також самостійно проведіть збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Перелік питань, які потребують додаткового самостійного опрацювання.

- Поняття та значення страхового стажу в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

- Порядок та умови надання допомог в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (допомога по тимчасовій непрацездатності; допомога по вагітності та пологах; допомога на поховання).

- Види страхових виплат та порядок їх надання в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

- Види забезпечення за соціальним страхуванням на випадок безробіття.

- Система пенсійного забезпечення в Україні та зарубіжних країнах.

- Принципи, засади і механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

- Порядок та умови призначення пенсії за вислугу років.

- Система, суб'єкти та принципи недержавного пенсійного забезпечення.

До 3 змістового модуля «Державні соціальні допомоги. Соціальне обслуговування. Соціальний захист окремих категорій осіб» (28 годин).

1. Вирішіть задачі

Державні соціальні допомоги.

Задача 1. Громадянин М., який є особою з інвалідністю І групи з дитинства внаслідок загального захворювання, звернувся за призначенням йому державної допомоги як особі з інвалідністю з дитинства. Йому відмовили у призначенні допомоги, мотивуючи тим, що він вже отримує пенсію у зв'язку з інвалідністю, а також надбавку до неї. Куди можна оскаржити відмову в наданні допомоги? Чи має М. право на державну допомогу як особа з інвалідністю з дитинства?

Задача 2. Громадянин О. звернувся до органу соціального захисту із заявою про призначення його сім'ї допомоги як малозабезпеченій. Із довідки про склад сім'ї видно, що сім'я складається з чотирьох осіб: подружжя О. і М., а також двоє неповнолітніх дітей віком 4 і 7 років. О. зареєстрований у службі зайнятості як безробітний і отримує допомогу по безробіттю у розмірі 1000 грн. М., особа з інвалідністю ІІ групи, не працює, отримує пенсію 3800 грн. Дайте розгорнуті відповіді на такі запитання. Хто входить до складу малозабезпеченої сім'ї при призначенні допомоги? Який порядок надання державної соціальної допомоги малозабезпеченій сім'ї? Як визначається розмір державної соціальної допомоги? Обчисліть розмір прожиткового мінімуму для цієї сім'ї і середньомісячний сукупний дохід сім'ї. Чи встановлено законодавством обмеження максимального розміру допомоги малозабезпеченим сім'ям?

Задача 3. На які види допомог, відповідно до чинного законодавства, має право мама, яка самостійно виховує дитину віком 2,5 років (в свідоцтві про народження дитини запис про батька зроблений за заявою матері)?

Соціальні пільги та соціальне обслуговування в системі соціального захисту України.

Задача 1. Подружжя Пилипюків звернулося до Управління праці та соціального захисту населення із заявою про прийняття їх на обслуговування у територіальному центрі надання соціальних послуг. При розгляді заяви виявилось, що в них є діти у Київській області, але через те, що проживають далеко і працюють, не можуть здійснювати за ними догляд. Начальник відділу прийому громадян пояснив, що управління може укласти договір про надання соціальних послуг на умовах повного відшкодування їхньої вартості. Який існує порядок прийняття на обслуговування у територіальному центрі надання

соціальних послуг? В яких випадках громадяни приймаються на обслуговування безоплатно? Чи правомірні дії працівників Управління праці та соціального захисту населення?

Задача 2. Дівчинка десяти років була затримана працівниками Національної поліції на проспекті Волі при занятті жебракуванням. При з'ясуванні обставин її поведінки з'ясувалося, що вона не має постійного місця проживання. У який заклад може бути влаштована така дитина? Які умови перебування у цьому закладі встановлено законодавством? Які види соціальних послуг надаються у цьому закладі?

Задача 3. Надайте повну консультацію щодо видів соціального захисту та порядку їх отримання мамі 5 дітей. Сім'я не має власного житла (знищено внаслідок пожежі), двом дітям встановлено статус дитина з інвалідністю.

Соціальний захист окремих категорій населення.

Задача 1. До вас звернулася громадянка, яка має статус внутрішньо переміщеної особи з 2015 року. Вчора вона переїхала до Луцька з міста Северодонецьк разом із родиною. Склад сім'ї: мама пенсіонерка, син - особа з інвалідністю з дитинства I A групи і сама громадянка працездатна, проте здійснює постійний догляд за сином.

Які види виплат повинні проводитись кожному з членів сім'ї, включно із виплатами ВПО? Як їм стати на облік в Луцьку як ВПО? Куди звернутись і з якими документами? Куди їм необхідно звернутись, щоб і надалі отримувати виплати, які їм були призначені? Які допомоги ВПО виплачуються зараз за міжнародними програмами? На які пільги та послуги мають право члени цієї сім'ї? Які особливості надання державної соціальної допомоги та пільг на період введення воєнного стану? Права та обов'язки ВПО.

Задача 2. Пенсіонерка опинилась на вулиці (втратила житло) через шахраїв. Має сина, проте він є особою з інвалідністю. За ним доглядає його дружина. Свого житла не мають, орендують однокімнатну квартиру, де проживають ще з 2 дітьми 5 та 7 років. Проаналізуйте ситуацію та надайте пенсіонерці повну консультацію щодо екстреної допомоги у такому випадку та щодо видів соціального захисту, на які вона має право.

Задача 3. До вас звернувся учасник бойових дій. Його цікавлять такі питання:

Як учаснику бойових дій отримати путівку на санаторно-курортне лікування?

Чи має учасник бойових дій на пільгу щодо плати за користування комунальними послугами?

Підготуйте розгорнуті консультації з цих питань (процедура звернення, необхідні документи, умови надання, оскарження відмови, правове регулювання тощо)

Задача 4. До Вас звернувся громадянин, який прослужив на військовій службі 25 років. Він народився в травні 1945 року. Які/який спеціальні статуси/спеціальний статус може бути встановлено цьому громадянину? На які пільги він матиме право?

Медична допомога та правові засади її надання.

Задача 1. Громадянин Ц. - особа з інвалідністю, отримує пенсію по інвалідності, звернувся до поліклініки, де йому поставили діагноз запалення легенів та виписали рецепт на ліки. Коли Ц. звернувся до аптеки, йому відмовили у безоплатній видачі ліків, мотивуючи тим, що правом на безоплатне отримання ліків може скористатись особа лише у випадку амбулаторного лікування конкретних (передбачених у спеціальному переліку) захворювань (наприклад, бронхіальна астма). Проаналізуйте ситуацію, дайте відповідь на запитання.

Чи правомірною є відмова? Назвіть суб'єктів права, яким у разі амбулаторного лікування лікарські засоби за рецептами лікарів відпускаються безоплатно або на пільгових умовах. Чи передбачено законом обмеження щодо придбання ліків особами з інвалідністю на пільгових умовах? Який порядок безоплатного або пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування осіб з інвалідністю, які отримують пенсію по інвалідності? Надайте громадянину Ц. (особі з інвалідністю I групи) повну консультацію щодо видів соціального захисту, на які він має право. Посилання на нормативно-правові акти є обов'язковою.

Задача 2. У дитячу міську лікарню поступив дванадцятирічний хлопчик, доставлений після падіння з балкона 3 поверху з ушкодженнями, що викликали крововтрату. Було потрібно термінове переливання крові, однак батьки не дали згоду лікарям на переливання крові. Лікарі, після інформації про наслідки їх відмови не стали робити цю процедуру, намагаючись зупинити кров медикаментозними засобами, але дитина померла від значної крововтрати. Чи відповідальний медичний персонал за смерть хлопчика?

2. Самостійно опрацюйте питання та підготуйтеся до участі в обговоренні під час практичного заняття (за бажанням також можна підготувати реферат, презентацію тощо). Для підготовки використовуйте рекомендовану літературу та інтернет-джерела, які розміщені в цьому силабусі, в інструкціях до практичних занять на електронному курсі в Moodle, а також самостійно проведіть збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Перелік питань, які потребують додаткового самостійного опрацювання.

- Поняття державних соціальних допомог, їх ознаки та види.
- Дайте розгорнуту відповідь на питання: що на Вашу думку є більш ефективним в системі соціального захисту – соціальні пільги чи адресні державні допомоги? Обґрунтуйте свою відповідь.
- Соціальний захист ветеранів війни.
- Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей.
- Внутрішньо переміщені особи: правовий статус та основні види соціального захисту.
- Статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
- Медична допомога, її види та правове регулювання.
- Правовий статус пацієнта.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти

Головною умовою успішного виконання завдань освітнього компонента та оволодіння визначеними компетентностями є систематична робота здобувачів освіти: відвідування ними аудиторних навчальних занять та виконання завдань на електронному курсі в MOODLE. При формуванні лекційного матеріалу і завдань до практичних занять, викладач створює умови для найбільш ефективного засвоєння здобувачем освіти знань в рамках пропонованого освітнього компонента.

Практико-орієнтований підхід та використання сучасних методів навчання під час вивчення освітнього компонента створює умови для формування у здобувачів освіти компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою та цим силабусом.

Для забезпечення освітнього компонента викладач використовує сучасні освітні технології, зокрема хмарні сервіси та освітню платформу MOODLE, що робить можливим постійний доступ здобувача освіти до навчально-методичних матеріалів освітнього компонента та рекомендованих до опрацювання ресурсів. Інтерактивні посилання на рекомендовані джерела в MOODLE значно пришвидшують роботу з ними. Різні канали комунікації дозволяють здобувачу освіти отримати швидко та вичерпну консультацію як з питань організації навчального процесу, так і питань, що виникають при вивченні окремих тем освітнього компонента.

Основні платформи для комунікації викладача зі здобувачами освіти:

1) Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань);

2) група у Телеграм, яка створюється викладачем та працює протягом навчального семестру.

Індивідуальна консультація може бути надана здобувачу освіти в аудиторії (згідно розкладу консультацій), в телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту або месенджер викладача.

Така організація навчального процесу створює умови для ефективного засвоєння навчального матеріалу освітнього компонента.

Використання персональних девайсів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (робота з нормативно-правовим актами, відкритими базами даних, інформаційно-аналітичними платформами тощо). Під час здійснення експрес-контролю засвоєння навчального матеріалу в межах поточного оцінювання, а також під час підсумкового контролю (залік) використання персональних девайсів заборонено.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У разі, якщо здобувач освіти не впевнений чи дотримався він правил академічної доброчесності, він може проконсультуватись з викладачем.

Відповідно до ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту», основними видами порушень академічної доброчесності є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання, вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються. Перескладання – заборонене. Цитування нормативно-правових актів, судової практики під час вирішення задач не вважається плагіатом за умови наявності посилання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального матеріалу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та вирішення задач). Зараховується найвищий результат. Скласти повторно поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу в Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для всіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитись на кафедрі та на електронному курсі «Право соціального захисту України» в Moodle. Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (URL: <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюються, в діапазоні від 0 до 100 балів. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може скласти пропущені з поважної причини теми та покращити свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на ці теми.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості — 100.

Для проведення контролю засвоєння матеріалу в тестовій формі, використовується платформа Moodle. У тестовій формі проводиться контрольна робота.

Поточна оцінка - це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань на електронному курсі в Moodle;
- контрольні роботи.

За активність на заняттях здобувач освіти може отримати до 20 % максимального поточного бала.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з освітнього компонента на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, контрольних робіт.

Модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силябусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Приклади тестових завдань та перелік питань для підготовки до заліку розміщено на електронному курсі «Право соціального захисту України» в Moodle. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку з освітнього компоненту допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Залік проводиться у формі тестів на електронному курсі в Moodle, а в разі відсутності технічної можливості використання платформи Moodle - в усній формі.

Залік відбувається в період заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Соціальна політика: стан, тенденції розвитку, цілі та пріоритетні напрями. Реформування системи соціального захисту населення на сучасному етапі.
2. Правове забезпечення соціальних прав громадян.
3. Поняття соціального захисту, його організаційно-правові форми та види в Україні.
4. Конституційні гарантії здійснення права людини на соціальний захист в Україні.
5. Поняття та система соціальних ризиків за законодавством України.
6. Предмет, метод та система права соціального захисту. Функції права соціального захисту.
7. Співвідношення права соціального захисту з іншими галузями права: трудовим, адміністративним, фінансовим та цивільним.
8. Поняття та зміст принципів права соціального захисту.
9. Поняття та види джерел права соціального захисту.
10. Поняття та види правовідносин у сфері соціального захисту.
11. Загальна характеристика елементів правовідносин у сфері соціального захисту.
12. Система державних органів, що здійснюють соціальний захист населення.
13. Правовий статус суб'єктів, які отримують соціальний захист.
14. Поняття, система державних соціальних стандартів. Прожитковий мінімум (поняття, порядок встановлення).
15. Поняття, види та значення міжнародно-правових стандартів соціального забезпечення.
16. Поняття, принципи та види загальнообов'язкового державного соціального страхування.

17. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування.
18. Поняття страхового стажу, страхового ризику та страхового випадку за законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
19. Загальні засади призначення та надання матеріального забезпечення та соціальних послуг в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.
20. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття (поняття, принципи, суб'єкти).
21. Види забезпечення та соціальних послуг за законодавством про страхування на випадок безробіття (загальна характеристика, порядок надання).
22. Допомога по безробіттю (поняття, порядок призначення та виплати).
23. Соціальний захист безробітних в Україні.
24. Соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (поняття, принципи, суб'єкти та об'єкти страхування).
25. Страхові виплати за законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (види, порядок призначення та надання).
26. Соціальні послуги, що надаються потерпілим від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання (види, порядок призначення та надання).
27. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві.
28. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (поняття, принципи, суб'єкти).
29. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за законодавством загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (загальні засади призначення та виплати).
30. Допомога по тимчасовій непрацездатності (призначення, розмір, порядок виплати).
31. Сучасний стан пенсійного забезпечення та впровадження пенсійного страхування в Україні.
32. Система пенсійного забезпечення відповідно до законодавства України.
33. Поняття та види пенсій за законодавством України.
34. Принципи, засади і механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
35. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (загальна характеристика).
36. Суб'єкти солідарної системи (поняття, основні права та обов'язки).
37. Пенсії за віком в солідарній системі (поняття, умови, строки призначення та виплати) за віком).
38. Правове регулювання пільг, надбавок, підвищень і доплат при призначенні пенсій за віком.
39. Пенсії по інвалідності в солідарній системі (поняття, умови, строки призначення та виплати).
40. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі (поняття, умови, строки призначення та виплати).
41. Призначення, перерахунок та виплата пенсій в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
42. Пенсійний фонд правовий статус, повноваження, органи управління.
43. Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (загальна характеристика).
44. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду.
45. Система, суб'єкти та принципи недержавного пенсійного забезпечення.
46. Види недержавних пенсійних фондів, їх засновники, учасники та вкладники.

47. Види пенсійних виплат недержавних пенсійних фондів (умови та строки здійснення виплат).
48. Поняття та умови призначення пенсій за вислугу років.
49. Правове регулювання пенсійного забезпечення за окремими законами (військовослужбовці, державні службовці, прокурори, особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи).
50. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.
51. Поняття страхових допомог, їх ознаки та види.
52. Поняття державних допомог, їх ознаки та види.
53. Державні соціальні допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.
54. Державні допомоги сім'ям з дітьми (поняття, види, загальні умови призначення та виплати).
55. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям.
56. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю.
57. Допомога на поховання.
58. Правові засади призначення житлових субсидій.
59. Поняття та принципи соціального обслуговування.
60. Соціальні послуги, їх форми, види, принципи та суб'єкти надання.
61. Правовий статус суб'єктів, які надають соціальні послуги.
62. Соціальне обслуговування громадян похилого віку та осіб з інвалідністю.
63. Соціальне обслуговування дітей, сімей з дітьми та молоді.
64. Поняття та ознаки соціальних пільг. Їх класифікація.
65. Соціальний захист осіб з інвалідністю.
66. Правові засади професійної та трудової реабілітації осіб з інвалідністю.
67. Соціальний захист осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.
68. Загальні засади соціального захисту дітей в Україні.
69. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.
70. Соціальний захист ветеранів праці та осіб похилого віку.
71. Соціальний захист ветеранів війни, дітей війни.
72. Соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей.
73. Правові засади надання медичної допомоги в Україні.
74. Особливості соціального захисту постраждалих учасників Революції Гідності.
75. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб.
76. Соціальний захист бездомних осіб і безпритульних дітей.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті.

Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність під час їхнього обговорення; вміння застосовувати набуті знання у правових ситуаціях (вирішення задач), результати експрес-контролю.

Зокрема, під час оцінювання враховується:

усні відповіді: повнота та глибина розкриття питання; логіка викладення навчального матеріалу; критичний та системний аналіз правових явищ; культура мовлення та коректне застосування юридичної термінології; переконливість у судженнях здобувача освіти, вміння формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми, давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) у сфері соціального захисту з достатньою обґрунтованістю, оцінювати недоліки і переваги аргументів, обґрунтовувати правові позиції; вміння застосовувати набуті знання у правових ситуаціях; здатність застосовувати правові принципи та доктрини; вміння визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти; здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;

письмові завдання: повнота та глибина розкриття питання; правильність відповідей; цілісність, системність, логічна послідовність викладення; акуратність в оформленні роботи; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин та вміння оформити посилання на використані джерела відповідно до вимог державного стандарту; вміння застосовувати набуті знання у правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки; вміння надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів осіб у сфері соціального захисту.

Шкала оцінювання

Від 75 до 100 відсотків максимального бала, який передбачено цим силабусом для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 90 до 100 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом, знає основні нормативно-правові акти; вміє доводити проблему, посилаючись на нормативно-правові акти, наукові джерела та дані, отримані за допомогою доступних інформаційних технологій і баз даних; вирішує складні проблемні завдання; знає практику застосування законодавства, вільно володіє основними категоріями освітнього компонента; здатен пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів, застосовувати правові принципи та доктрини; виявляє активність в комунікативних ситуаціях; складає проекти необхідних актів застосування права без помилок; формує повні, обґрунтовані консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях; вільно самостійно, аргументовано викладає зміст навчального матеріалу, зокрема, в письмових відповідях, здійснює інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, не припускається логічних, граматичних та стилістичних помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив від 75 до 100 відсотків тестових завдань та від 90 до 100 відсотків тестових завдань на заліку.

Від 50 до 75 відсотків максимального бала, який передбачено цим силабусом для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 75 до 89 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає, проте припускається окремих несуттєвих помилок; знає основні нормативно-правові акти; самостійно застосовує знання в стандартних правових ситуаціях; загалом демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ; допускає несуттєві

помилки коли пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів; загалом демонструє вміння проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел; проявляє достатню активність в комунікаційних ситуаціях; складає проекти необхідних актів застосування права складено з несуттєвими помилками; консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях не містять суттєвих помилок та є достатньо обґрунтованими. В письмовій роботі відтворено основний навчальний матеріал, сформульовано базові поняття, наявні аргументи для підтвердження думок, наявні поодинокі логічні та граматичні помилки. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив від 50 до 75 відсотків тестових завдань та від 75 до 89 відсотків тестових завдань на заліку.

Від 25 до 50 відсотків максимального бала, який передбачено цим силабусом для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 67 до 74 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, проте без критичного і системного аналізу; знає основні нормативно-правові акти; здатний виконувати завдання за зразком; допускає помилки коли пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять теми; недостатньо мірою виявляє активність в комунікативних ситуаціях; складає проекти необхідних актів застосування права з несуттєвими помилками; консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях є недостатньо обґрунтованими та неповними. В письмовій роботі недостатньо розкрито зміст теоретичних питань та практичних завдань, наявні логічні, граматичні та стилістичні помилки. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив від 25 до 50 відсотків тестових завдань та від 67 до 74 відсотків тестових завдань на заліку.

Від 1 до 25 відсотків максимального бала, який передбачено цим силабусом для визначеного виду роботи, при здійсненні поточного контролю. Від 60 до 66 балів при здійсненні підсумкового контролю.

Здобувач освіти поверхнево ознайомлений з матеріалом, знає основні нормативно-правові акти, але не може їх правильно застосувати; не завжди демонструє вміння застосовувати набуті знання у стандартних правових ситуаціях; не здатний до критичного і системного аналізу документів; допускає суттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних правових явищ і процесів; складає проекти необхідних актів застосування права із суттєвими помилками; консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях є поверхневими та необґрунтованими. Усна відповідь елементарна та фрагментарна. В письмовій роботі теоретичні питання та практичні завдання викладено поверхнево, безсистемно, з істотним порушенням логіки; наявна велика кількість граматичних та стилістичних помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив менше 25 відсотків тестових завдань та від 60 до 66 відсотків тестових завдань на заліку.

Не зараховуються бали під час здійснення поточного контролю та зараховується від 1 до 59 балів під час заліку.

Здобувачу освіти, який не дав відповіді на питання або вона містить хоча б один з таких недоліків: є неправильною; не розкриває сутності питання; в ній допущені грубі змістові помилки, які свідчать про відсутність знань щодо конкретного питання; безсистемність та поверхневність викладення матеріалу, невміння правильно сформулювати власну думку. В письмовій роботі матеріал викладено безсистемно, з істотним порушенням логіки; містить велику кількість граматичних та стилістичних помилок, виправлень. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішив менше 1 відсотка тестових завдань (не вирішив правильно жодного тестового завдання) та від 0 до 59 відсотків тестових завдань на заліку.

У разі проведення заліку у формі тестів оцінювання здійснюється відповідно до налаштувань ресурсу тест на платформі Moodle.

Зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Результати навчання, отримані у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні наукових праць здобувачів освіти в межах тематики освітнього компонента	До 20
Виступ на Міжнародній, Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	До 10
Участь у роботі юридичної клініки «Ad ASTRA» (згідно реєстру клініцистів) за умови підтвердження консультування в межах тематики освітнього компонента (не менше 5 консультацій)	До 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	До 15

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

РЕКОМЕНДОВАНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ОСНОВНЕ

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини (ООН, 1948). Права людини. Міжнародні договори України, Декларації, документи: Збірник. Київ, 1992.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права людини і громадянина. Прийнято 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1976. № 17. Ст. 291. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_042
4. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю. 13 грудня 2006 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
5. Про встановлення міжнародної системи збереження прав у галузі соціального забезпечення: Конвенція МОП № 157. http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.993_012.
6. Про допомоги по інвалідності, по старості і у випадку втрати годувальника: Конвенція МОП № 128. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993_326
7. Про допомоги по інвалідності, по старості і у зв'язку з втратою годувальника: Конвенція МОП № 128. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_326#Text
8. Про мінімальні норми соціального забезпечення: Конвенція МОП № 102 URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/993_011
9. Про рівноправність громадян країни та іноземців і осіб без громадянства у галузі соціального забезпечення: Конвенція МОП № 118. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.993_017
10. Про рівноправність громадян країни та іноземців у галузі відшкодування працівникам під час нещасних випадків. Конвенція МОП № 19. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_176#Text

11. Рекомендація щодо встановлення міжнародної системи забезпечення прав у галузі соціального забезпечення № 167. Міжнародна організація праці. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_012#Text
12. Європейський кодекс соціального забезпечення: прийнятий Радою Європи 16.04.1964 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_329#Text
13. Європейська соціальна хартія (переглянута). Страсбург, 3 травня 1996 року. Офіційний вісник України. 2006. № 40. Ст. 2660. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_062/card6#Public
14. Європейська конвенція про соціальне забезпечення від 14 грудня 1972 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_581#Text
15. Регламент Ради про застосування схем соціального страхування щодо осіб, що працюють за наймом, та їхніх сімей під час пересування в межах Співтовариства №1408/71 від 14.06.1971 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_653#Text
16. Хартія основних прав Європейського Союзу: Міжнародний документ від 07.12.2000. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_524
17. Хартія Співтовариства про основні соціальні права працівників: Міжнародний документ від 09.12.1989. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
18. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 23. Ст. 121.
19. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
20. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.
21. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 року № 3671-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.
22. Про Державний бюджет України на поточний рік.
23. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України та членів їх сімей: Закон України від 15.06.2004. № 1763-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 36. Ст. 444.
24. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2017-III. *Офіційний вісник України*. 2000. № 44. Ст. 1876.
25. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 року № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>
26. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 22 березня 2001 року № 2334-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 9. Ст. 38.
27. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст.43. (п. 10, 12 Розділ XI Прикінцеві та перехідні положення) ; Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року № 3723-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 52. Ст. 490 (стаття 37) (Закон втратив чинність на підставі Закону № 889-VIII від 10.12.2015, крім статті 37, що застосовується до осіб, зазначених у пунктах 10 і 12 розділу XI Закону № 889-VIII від 10.12.2015).
28. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 1 червня 2000 року № 1768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 35. Ст. 290.
29. Про державну соціальну допомогу особам інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16 листопада 2000 року № 2109-III. *Офіційний вісник України*. 2000. № 50. Ст. 2146.

30. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18 травня 2004 р. № 1727-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 33 34. Ст. 404.
31. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 року № 5081-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
32. Про жертви нацистських переслідувань: Закон України від 23 березня 2000 р. № 1584-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 24. Ст. 182.
33. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13 січня 2005 року № 2342-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 6. Ст. 147.
34. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.
35. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 49-51. Ст. 376.
36. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 2 березня 2000 року № 1533-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 22. Ст. 171.
37. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України в редакції Закону від 28 грудня 2014 р. № 77-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 11. Ст.75
38. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5067-VI. *Офіційний вісник України*. 2012. № 63. Ст. 2565.
39. Про недержавне пенсійне забезпечення Закон України від 9 липня 2003 р. № 1057-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 47 48. Ст. 372.
40. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. № 20/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 6. Ст. 35.
41. Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей: Закон України від 2 червня 2005р. № 2623-IV. *Офіційний вісник України*. 2005. № 25. Ст. 1412.
42. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 21. Ст. 252.
43. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16 грудня 1993 року № 3721-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 4. Ст. 18.
44. Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні: Закон України від 16 грудня 1993 року № 3721-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3721-12#Text>
45. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 22. Ст. 981.
46. Про пенсії за особливі заслуги перед Україною: Закон України від 1 червня 2000 р. № 1767-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 35. Ст. 289.
47. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 9 квітня 1992 № 2262-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 29. Ст. 399.
48. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1788-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 3. Ст. 10,11.
49. Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни: Закон України від 16 березня 2004 р. № 1603-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 25. Ст. 347.
50. Про прожитковий мінімум: Закон України від 15 червня 1999 року № 966-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 38. Ст. 348.

51. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 793.
52. Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ від 12 грудня 1991 року № 1972-ХІІ. В редакції Закону № 2861-VI від 23.12.2010. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 30. Ст.274
53. Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні: Закон України від 17 квітня 1991 р. № 962-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 22. Ст. 262.
54. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18 листопада 2004 р. № 2195-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 4. Ст.94
55. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 18. Ст. 73.
56. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2558-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 42. Ст. 213.
57. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 5 лютого 1993 р. № 2998-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 16. Ст. 167.
58. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 45. Ст. 425.
59. Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист: Закон України від 24 березня 1998 року № 203/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 40 - 41. Ст. 249.
60. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи Закон України від 19 грудня 1991р. № 2001-ХІ. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1992. № 13. Ст. 178.

ДОДАТКОВЕ

1. Концепція соціального забезпечення населення України: Затв. постановою Верховної Ради України від 21 грудня 1993 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 6. Ст. 31.
2. Основи державної політики України в галузі прав людини: затв. Постановою Верховної Ради України від 17 червня 1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 35. Ст. 303.
3. Про першочергові заходи щодо захисту прав дітей: Указ Президента України від 11 липня 2005 р. № 1086/2005. *Офіційний вісник України*. 2005. № 28. Ст. 1618.
4. Про Стратегію подолання бідності: Указ Президента України від 15 липня 2001 р. № 637/2001. *Офіційний вісник України*. 2001. № 33. Ст. 1525.
5. Про додаткові заходи щодо посилення соціального захисту багатодітних та неповних сімей: Указ Президента України від 30 грудня 2000 року № 1396/2000. *Офіційний вісник України*. 2001. № 12. Ст. 17.
6. Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери: схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1353-р. *Урядовий кур'єр*. 2022. 31 жовтня. № 212
7. Деякі питання надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2001 року № 1091. *Офіційний вісник України*. 2001. № 34. Ст. 1590.
8. Деякі питання надання державної соціальної допомоги та пільг на період введення воєнного стану: постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. № 214 від 7 березня 2022 р. № 214. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2022-%D0%BF#Text>

9. Деякі питання порядку проведення медико-соціальної експертизи на період дії воєнного стану на території України: постанова Кабінету Міністрів України від 8 березня 2022 р. № 225 . <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225-2022-%D0%BF#Text>
10. Положення про Міністерство соціальної політики України: постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 423. *Офіційний вісник України*. 2015. № 51. Ст. 1655.
11. Положення про організацію персоніфікованого обліку відомостей у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 1998 р. № 794. *Офіційний вісник України*. 1998 р. № 22. Ст. 809.
12. Положення про Пенсійний фонд України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280. *Офіційний вісник України*. 2014. № 60. Ст. 1652.
13. Положення про порядок призначення житлових субсидій: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 р. № 848 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 р. № 807). *Інформаційний бюлетень НКРЕ*. 2004 р. № 8.
14. Порядок видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 р. № 207. *Офіційний вісник України*. 2013. № 26. Ст. 867
15. Порядок видачі та зразок свідоцтва про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2000 р. № 1306. *Офіційний вісник України*. 2000. № 34. Ст. 1452.
16. Порядок використання коштів державного бюджету для надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-%D0%BF#n100>
17. Порядок забезпечення санаторно-курортними путівками деяких категорій громадян органами праці та соціального захисту населення: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 р. № 187. *Офіційний вісник України*. 2006. № 8. Ст. 444.
18. Порядок компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану. затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 2022 р. № 333 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 р. № 490). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2022-%D0%BF#Text>
19. Порядок компенсації роботодавцям частини фактичних витрат, пов'язаних зі сплатою єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2013 р. № 153. *Офіційний вісник України*. 2013. № 21. Ст. 187.
20. Порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332. *Офіційний вісник України*. 2022. № 26. Ст. 1418
21. Порядок обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1210. *Офіційний вісник України*. 2011 р. № 92. Ст. 3343
22. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2001 р. № 1266. *Офіційний вісник України*. 2001. № 40. Ст. 1802.
23. Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів підприємства, установи, організації затв. Постановою Кабінету

- Міністрів України від 6 травня 2001 р. № 439. *Офіційний вісник України*. 2001. № 20. Ст. 852.
24. Порядок організації громадських та інших робіт тимчасового характеру: затв. Постановою Кабінету Міністрів від 20 березня 2013 р. № 175. *Офіційний вісник України*. 2013. № 23. Ст. 776.
  25. Порядок оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509. *Офіційний вісник України*. 2022. № 26. Ст. 1418
  26. Порядок підтвердження наявності трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 1993 р. *Зібрання постанов Уряду України*. 1993. № 12. Ст. 273.
  27. Порядок призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. №1751. *Офіційний вісник України*. 2001. № 52. Ст. 2365.
  28. Порядок призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 р. № 250. *Офіційний вісник України*. 2003. № 9. Ст. 394.
  29. Порядок призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 р. № 261. *Офіційний вісник України*. 2005. № 14. Ст. 717
  30. Порядок проведення витрат на поховання у разі смерті потерпілого від нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001 р. № 826. *Офіційний вісник України*. 2001. № 29. Ст. 1313.
  31. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337. *Офіційний вісник України*. 2019. № 34. Ст. 1217.
  32. Порядок реалізації програми державних гарантій медичного обслуговування населення у 2022 році: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2021-%D0%BF#Text>
  33. Порядок реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 792. *Офіційний вісник України*. 2018. № 80. Ст. 2662.
  34. Порядок розслідування обліку нещасних випадків невиробничого характеру: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 22 березня 2001р. № 270. *Офіційний вісник України*. 2001. № 13. Ст. 543.
  35. Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2016 р. № 780. *Офіційний вісник України*. 2016. № 89. Ст. 2916. (Додатково Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва № 826/3639/17 від 25.04.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v3639805-18#Text>)
  36. Про затвердження Положення про Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2002 № 1434. (у редакції наказу Міністерства соціальної політики України 27.03.2017 № 477). *Офіційний вісник України*. 2002. № 39. Ст. 1818.
  37. Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів: Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2002. № 1243. *Офіційний вісник України*. 2002. № 35. Ст. 1650.

38. Про організаційне і фінансове забезпечення відпочинку та оздоровлення дітей в Україні: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.1997р. № 323. *Офіційний вісник України*. 1997 р. № 16. Ст. 26.
39. Типове положення про притулок для дітей служби у справах дітей: затв. пост. Кабінету Міністрів України від 9 червня 1997 р. № 565. *Офіційний вісник України*. 1997. № 24. Стор. 61
40. Типове положення про районний, міський, районний у місті, селищний, сільський центр соціальних служб: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 479. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text>
41. Типове положення про соціальний гуртожиток для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 741. *Офіційний вісник України*. 2017. № 82. Ст. 2509
42. Типове положення про соціальний центр матері та дитини: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 741. *Офіційний вісник України*. 2017. № 82. Ст. 2509
43. Типове положення про територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг): затв. постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 р. № 1417. *Офіційний вісник України*. 2010. № 1. Ст. 10.
44. Типове положення про центр для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 741. *Офіційний вісник України*. 2017. № 82. Ст. 2509
45. Типове положення про центр ресоціалізації наркозалежної молоді: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 741. *Офіційний вісник України*. 2017. № 82. Ст. 2509
46. Типове положення про центр соціально-психологічної допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 4 жовтня 2017 р. № 741. *Офіційний вісник України*. 2017. № 82. Ст. 2509
47. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2005 р. № 877. *Офіційний вісник України*. 2005. № 37. Ст. 2275
48. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей: затв. пост. Кабінету Міністрів України від від 28 січня 2004 р. № 87. *Офіційний вісник України*. 2004. № 4. Том 1. Ст. 168
49. Порядок обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї (домогосподарства) для усіх видів державної соціальної допомоги: затв. пост. КМУ від 22.07.2020 р. № 632. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2020-%D0%BF#n15>
50. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах : затв. наказом Міністерство соціальної політики України 13.07.2018 № 1005. *Офіційний вісник України*. 2018. № 67. Ст. 2253
51. Типове положення про молодіжне відділення дитячого будинку-інтернату: затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України 02.04.2008 № 173. *Офіційний вісник України*. 2008. № 56. Ст. 1893.
52. Типове положення про будинок дитини: затв. Наказом МОЗ України 18.05.98 № 123. *Офіційний вісник України*. 1998. № 23. Ст. 866
53. Інструкція про встановлення груп інвалідності: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України 05.09.2011 № 561. *Офіційний вісник України*. 2011. № 91. Ст. 3319.
54. Інструкція про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову неприцездатність громадян: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001р. № 455. *Офіційний вісник України*. 2001. № 49. Ст. 2216.
55. Методика визначення прожиткового мінімуму: затв. Наказом Міністерства соціальної політики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної

- служби статистики України від 03.02.2017 № 178/147/31. *Офіційний вісник України*. 2017. № 32. Ст. 1011.
56. Методика комплексної оцінки бідності: затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Державного комітету статистики України, Національної академії наук України від 5 квітня 2002 р. № 171/238/100/149/2нд. *Офіційний вісник України*. 2002. № 18. Ст. 952.
  57. Перелік медичних показань, що дають право на одержання державної соціальної допомоги на дітей-інвалідів віком до 16 років: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України, Міністерства фінансів України від 08 листопада 2001 р. № 454/471/516. *Офіційний вісник України*. 2001. № 52. Ст. 2403
  58. Порядок надання державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: затв. наказом Міністерства праці і соціальної політики України, Міністерством фінансів України, Міністерством охорони здоров'я України від 30 квітня 2002 р. № 226/293/169. *Офіційний вісник України*. 2002 р. № 24. Ст. 1191.
  59. Порядок надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітними підприємницької діяльності. затв. Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 06 квітня 2020 року № 624. *Офіційний вісник України*. 2020. № 51. Ст. 1607.
  60. Порядок професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних: затв. наказом Міністерства соціальної політики України від 31.05.2013 р. № 318/655. *Офіційний вісник України*. 2013. № 51. Ст. 1859.
  61. Порядок відбору навчальних закладів для організації професійного навчання зареєстрованих безробітних та їх проживання в період навчання: затв. Наказом Міністерства соціальної політики України 16.05.2013 № 269. *Офіційний вісник України*. 2013. № 45. Ст. 1619
  62. Типові положення про будинки-інтернати (пансіонати) для громадян похилого віку, інвалідів та дітей: затв. наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2001 № 549. *Офіційний вісник України*. 2002. № 5. Ст. 212.
  63. Порядок надання первинної медичної допомоги: затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України 19.03.2018 № 504. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-18#Text>
  64. Порядок електронної інформаційної взаємодії Державного центру зайнятості і Міністерства соціальної політики України: затв. Наказом Міністерства економіки України, Міністерства соціальної політики України 03 лютого 2022 року № 234/69. *Офіційний вісник України*. 2022. № 18. Ст. 1000
  65. Порядок призначення, перерахування та проведення страхових виплат: Постанова правління Фонду соціального страхування України 19.07.2018 № 11. *Все про бухгалтерський облік*. 2018. № 74. Стор. 13

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (основна; рекомендована додаткова література на електронному курсі «Право соціального захисту України» в Moodle)

1. Автушенко І. Б. Державна політика України щодо соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей (1991–2014 рр.) : монографія. К.: Фірма «ІНККОС», 2019. 415 с.
2. Андріїв В. М., Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Пенсійне забезпечення у солідарному рівні загальнообов'язкового державного пенсійного страхування : монографія. Київ : Маслаков, 2018. 474 с.
3. Бородкін М. В. Юридичні факти як підстави виникнення соціально-забезпечувальних правовідносин : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05. Одеса, 2018. 20 с.
4. Брич В. Я., Миколук С. М. Соціальний захист сиріт в Україні : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 200 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/37769>

5. Віжунов О. В. Правове регулювання соціального забезпечення осіб з інвалідністю в Україні та країнах Європейського Союзу : автореф. дис. ... канд. юрид. Наук : 12.00.05 Київ, 2020. 20 с.
6. Вознюк Н. І. До питання про цифровізацію процедури забезпечення державними соціальними допомогами: організаційно-правовий аспект. *KELM*. 2020. № 6 (34). С. 212–216.
7. Вознюк Н. І. Право соціального захисту України : практикум. Луцьк. 2022. 50 с.
8. Вознюк Н. І. Право соціального захисту України: термінологічний словник. Луцьк, 2020. 35 с.
9. Вознюк Н. І. Часово-просторове середовище процедурних правовідносин у сфері державних соціальних допомог: теоретико-практичний аспект. *Правове регулювання суспільних відносин: питання теорії та практики* : монографія / А. В. Духневич та ін. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Луцьк : Завжди поруч, 2022. 414 с. С. 258–293.
10. Гринько Р. В., Мота А. Ф., Петrenchенко С. А. Соціальний захист військовослужбовців в умовах воєнного стану. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 161-166. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2022/3_2022/3_2022.pdf#page=161
11. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародно-правовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6575>
12. Кульчицький Т. Р. Правове регулювання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні: автореф. дис. ... д.філософ : 081 Право. Львівський національний університет імені Івана Франка. 2022. 15 с. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0822U100832>
13. Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Допомоги як вид соціального забезпечення за законодавством України : монографія. Київ : ФОП Маслаков, 2018. 251 с.
14. Кучма О. Л., Сіньова Л. М. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. Київ: ФОП Маслаков, 2019. 306 с.
15. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
16. Надієнко О. І. Пенсійне забезпечення в Україні: організаційно-правові засади державного регулювання : монографія. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2020. 195 с. URL: <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/5654>
17. Право соціального забезпечення : навчальний посібник / Г.І. Чанишева, І.В. Лагутіна, К.В. Бориченко, В.С. Тарасенко, Є.В. Краснов, О.С. Щукін, А.О. Гудзь, О.В. Корнілова; за заг. ред. Г.І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/16223>
18. Право соціального забезпечення : підручник / О. М. Ярошенко, А. М. Слюсар, І. А. Ветухова та ін. ; за заг. ред. О. М. Ярошенка. Харків : Право, 2019. 376 с.
19. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції : монографія / Н. М. Хуторян, Я. В. Сімутіна, М. М. Шумило та ін. ; відп. ред. Н. М. Хуторян. Харків : Право, 2018. 256 с.
20. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Особлива частина : навчальний посібник. Чернігів : ПАТ «ПВК» «Десна», 2018. 1092 с.
21. Чанишева Г. І. Соціальні пільги: поняття, правова природа, класифікація. *Juris Europensis Scientia*. 2020. Вип. 3. URL: <http://chernvisn.onua.edu.ua/index.php/chern/article/view/98/94>
22. Шалієвська Л. І. Пенсійне забезпечення в системі економічної безпеки держави : монографія. Львів : «Растр-7», 2020. 196 с.

ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

- Інтернет-ресурси розміщені на дистанційному курсі «Право соціального захисту України» в MOODLE. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=131>

- Особистий телеграм-канал викладача «Новини соцзахисту з Наталією Вознюк» @SocialProtection_Natalia_Voznyuk
- База даних «Законодавство України». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- Гід з державних послуг. URL: <https://guide.dija.gov.ua/>
- Дія. Державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/>
- Державний комітет України у справах ветеранів. URL: <http://www.dkusv.gov.ua>
- Державна служба зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>
- Електронний кабінет особи з інвалідністю. URL: <https://ek-cbi.msp.gov.ua/>
- Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
- Міністерство соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>
- Міністерство у справах ветеранів України. Офіційний сайт. URL: <https://mva.gov.ua/ua>
- Пенсійний фонд України. Офіційний сайт. URL: <http://www.pension.kiev.ua>
- Портал електронних послуг Пенсійного фонду України. URL: <https://portal.pfu.gov.ua>
- Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>
- Фонд соціального страхування України. Офіційний сайт. URL: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index>
- Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю. Офіційний сайт. URL: <https://www.ispf.gov.ua/>